

Podręcznik języka polskiego

TO LUBIĘ!

Ćwiczenia językowe

Książka ucznia

KLASA VI

GRAŻYNA JAŃCZYK

SPRAWDZIANY

**UMIEJĘTNOŚCI
Z KSZTAŁCENIA
JĘZYKOWEGO
ORAZ
UMIEJĘTNOŚCI
ORTOGRAFICZNYCH**

Wydawnictwo Edukacyjne Kraków 2001

Materiały pomocnicze do podręcznika *To lubię!*

Opiniowała:
dr Halina Mrzerek

Korekta:
dr Kazimierz Gajda

© Copyright by Wydawnictwo Edukacyjne 2001

ISBN 83-86663-79-0

Wydawnictwo Edukacyjne
31-326 Kraków, ul. Wielkotyrnowska 35
tel./fax +48 (12) 636-96-36, 626-07-77, 626-07-87
Dział Handlowy: tel./fax +48 (12) 638-00-50
e-mail: wyd_edu@kr.onet.pl
www.we.pl

Dyrektor naukowy
prof. zw. dr hab. Bolesław Faron

Skład i łamanie: za-pis, Kraków
Druk: Przedsiębiorstwo Poligraficzne DEKA Sp. z o.o., Kraków

Szanowni Państwo,

Oddajemy do Waszych rąk broszurę Grażyny Jańczyk pt. Nowe sprawdziany umiejętności z kształcenia językowego oraz umiejętności ortograficznych do „To lubię!” dla klasy VI szkoły podstawowej.

Milo jest nam Państwa poinformować, że nasze podręczniki doskonale wpisują się w reformę systemu oświatowego w Polsce, a Autorki To lubię! opracowały książki dla III klasy gimnazjum oraz program nauczania języka polskiego To lubię! w liceum. Dzięki tym działaniom uczniowie Państwa będą mogli być edukowani według jednolitej koncepcji metodycznej od klasy IV szkoły podstawowej, przez gimnazjum, liceum aż do matury. Kontynuujemy w ten sposób rozpoczętą przed sześciu laty pracę nad unowocześnieniem nauczania języka ojczystego, w którym wykorzystujemy polską tradycję narodową, polskie doświadczenia metodyczne oraz sprawdzone w praktyce winnych krajach europejskich koncepcje dydaktyczne. Idzie nam o to, by szkoła nie stała obok dokonujących się w przyspieszonym tempie przemian cywilizacyjnych, by uczyła dzieci i młodzież poruszania się w skomplikowanym świecie znaków.

O tym, że program i podręczniki To lubię! służą reformie, a nawet w pewnym sensie ją wyprzedzają, świadczą listy Państwa, rodziców i uczniów oraz wypowiedzi ludzi nauki posiadających poważny autorytet w zakresie dydaktyki. Oto słowa profesor Bożeny Chrzastowskiej z artykułu Jakże podręczniki? („Megaron” 1999 nr 2, s. 17):

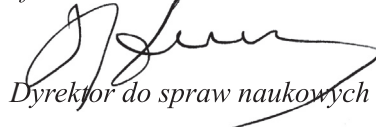
„Na tle pojawiających się nowości dla szkoły podstawowej zdecydowanie nowatorska i wzorcowa jest seria podręczników To lubię! (Wydawnictwo Edukacyjne, Kraków) wyróżniona w 1998 Pucharem Ministra Edukacji Narodowej «za nowoczesność w edukacji» oraz Nagrodą Kapituły V Targów Książki Szkolnej (za podręcznik dla klasy 7). [...] Dobrze się stało, że istnieją podręczniki, które mogą stanowić punkt odniesienia dla innych inicjatyw wydawniczych. Jeżeli reforma oświaty dokonuje się gdziekolwiek w Polsce, to podręczniki krakowskie pełnią rolę lokomotywy, która ciągnie już sporo wagonów [...].”

Myślę, że słowa poznańskiej uczonej satysfakcjonują nie tylko nasze Autorki i Wydawnictwo, lecz również Państwa, Nauczycieli, którzy nam zaufali i od lat realizują program i podręczniki To lubię!

Zgodnie z Państwa sugestiami staramy się dostarczyć różnego rodzaju materiały pomocnicze, jak Biblioteczka lektur To lubię!, propozycje lekcji, plany pracy, czy sprawdziany.

Będziemy wdzięczni za nadsyłanie uwag o tych materiałach, które pozwolą udoskonalić kolejne edycje. Zachęcamy również do nadsyłania propozycji własnych opracowań, które po zakwalifikowaniu będziemy sukcesywnie drukować.

prof. zw. dr hab. Bolesław Faron

Dyrektor do spraw naukowych

SPRAWDZANE UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ

KL. VI – „TO LUBIĘ!” – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

I SEMESTR

POZIOM PODSTAWOWY

Uczeń:

- rozumie znaczenia słów i prawidłowo je podaje;
- stosuje poprawnie formy fleksyjne rzeczownika „cudzysłów”;
- tworzy właściwe formy fleksyjne liczebników głównych i zbiorowych; poprawnie je zapisuje;
- rozpoznaje i nazywa rodzaje wypowiedzeń;
- rozróżnia zdania i równoważniki, buduje je; stosuje właściwą interpunkcję;
- buduje zdanie pojedyncze rozwinięte z rozsypanki wyrazowej, stosując właściwy szyk wyrazów;
- eliminuje powtórzenia wyrazowe, stosując różne sposoby wyrażania podmiotu (zaimek osobowy, podmiot domyślny, inny rzeczownik);
- przekształca notatkę w spójną kilkuzdaniową wypowiedź; stosuje poprawne formy fleksyjne rzeczowników, czasowników i liczebników.

POZIOM ROZSZERZAJĄCY

Uczeń:

- tworzy wyrazy pochodne o podanych znaczeniach; samodzielnie dobiera właściwe formanty;
- rozpoznaje orzeczenia czasownikowe i imienne; posługuje się obu konstrukcjami;
- rozpoznaje konstrukcje czasownikowe z „się” użyte w znaczeniu strony zwrotnej;
- wybiera z wywiadu wskazane informacje i buduje wypowiedź w formie mowy zależnej.

POZIOM DOPEŁNIAJĄCY

Uczeń:

- stosuje poprawne formy fleksyjne nazwisk męskich;
- tworzy relację z wydarzeń; unika powtórzeń (sprawnie dobiera słownictwo); różnicuje wypowiedź składniowo;
- buduje ogłoszenie prasowe; nazywa cechy charakteru, usposobienia, temperamentu i predyspozycji człowieka.

SPRAWDZIAN Z KSZTAŁCENIA JĘZYKOWEGO

SEMESTR I

WERSJA A

1. Zwróć uwagę na wyróżnione w zdaniach wyrazy. Napisz, co znaczą:

Moja babcia przyrządza doskonały boczek faszerowany.

.....
.....

Maciuś przewrócił się tylko na prawy boczek i smacznie spał dalej.

.....
.....

2. Wstaw w wolne miejsca rzeczownik „cudzysłów” w odpowiednich formach liczby pojedynczej:

W swojej pracy dwa razy nie zastosowałem

Kilkakrotnie posługiwałem się

3. Odpowiedz podanymi niżej liczebnikami na postawione pytania:

Ile dzieci zostało w sali? (8)

Ilu dzieciom wręczono nagrody? (8)

O ilu dzieciach pisała prasa? (8)

Ilu chłopców nie przyszło na trening? (2)

Ile dziewcząt robiło gazetkę? (2)

4. Przeczytaj tytuły artykułów prasowych oraz napisz, jakim typem wypowiedzenia zostały wyrażone:

Dlaczego palicie?

Sztuka w uzdrowisku

Kąpielowym szlakiem

5. Uzupełnij podany dialog. Brakującym wypowiedziom nadaj postać równoważników zdania:

– Jaki uzyskałeś czas w biegu na 100 metrów?

.....

– Brawo! Gratuluję ci sukcesu.

.....

6. Zbuduj zdanie z podanych wyrazów:

skrył, spłoszony, się, zaroślach, zając, w, nagonką, przed, uciekający

.....
.....

7. Przeredaguj tekst tak, aby zlikwidować powtórzenia:

Na bieżni wyróżnił się Paweł. To właśnie Paweł cały czas prowadził. Paweł odniósł zasłużony sukces.

.....
.....

8. Napisz krótko, co będzie robił twój kolega dziś po południu. Liczebniki oznaczające godziny zapisz słowami, zwróć uwagę na formy wyrazów i ich kolejność w zdaniu:

15³⁰ – 16⁴⁵ – wypracowanie

16⁴⁵ – 17¹⁵ – spacer z psem

.....
.....
.....
.....

9. Zapisz wyrazy utworzone od podanego czasownika odpowiadające wskazanym znaczeniom. Zwróć uwagę na właściwy dobór cząstki tworzącej nazwy wyrazu.

Podkreśl ją:

piec — ten, kto piecze.....
 — miejsce, gdzie się piecze.....
 — czynność tego, kto piecze.....

10. Uzupełnij opuszczone informacje o twoich kolegach tak, aby wypowiedzi były zestawione parami wyrażającymi te same informacje na różne sposoby:

Grześ ma głowę na karku –
..... – Tomek jest prawdomówny.

Marcin umie zachować spokój –
..... – Robert jest niegrzeczny.

11. Podkreśl wypowiedzenie, w którym forma zwrotna została użyta w znaczeniu strony zwrotnej:

Doskonale przebrałaś się na ten bal. Marek bije się z Tomkiem.
We wsi buduje się nową szkołę.

12. Przeczytaj podany niżej wywiad, a następnie napisz, czego dowiedziałeś się o Kai Paschalskiej (jaka jest? czym się zajmuje, czym się zajmowała? jakie ma plany?):

– *Jakie są reguły gry w bambuko?*

– To gra nie fair. Wygrywa ta osoba, która grę proponuje.

– *Czy są jakieś podobieństwa między tobą i Zosią?*

– Podobnie jak Zosia, jestem dość rezolutna, ale w odróżnieniu od niej nie potrafię grać w szachy.

– *Czy jest jakaś różnica między grą w telenoweli a w spektaklu teatralnym?*

– W teatrze jest trochę inna scenografia, ale w samej grze nie widzę żadnych różnic.

– *Czy gra z cenionymi aktorami była aktorskim wyzwaniem?*

– To bardzo mili ludzie, więc nie było żadnych problemów. Zresztą wszyscy na planie starali się sobie pomagać.

– *Jaki miałaś kostium w „Bambuku”?*

– Nosiałam taką śmieszna sukienkę z czarno-białego materiału i do tego buty na wysokim obcasie.

– *Czy w przyszłości planujesz karierę aktorską?*

– Nie, raczej nie. Mogłabym być aktorką, ale wolałabym mieć jeszcze jakiś inny zawód. Aktorstwo to nie jest pewna profesja.

– *Jak traktują Cię dorośli aktorzy?*

– Na planie jest równouprawnienie. Czasem nawet reżyser uwzględnia moje uwagi, jeśli są trafne.

– *Czy są takie zadania aktorskie, którym nie mogłabyś sprostać?*

– Raczej nie. Do tej pory nic takiego mi się nie przytrafiło. Chociaż zauważyłam, że łatwiej przychodzi mi płacz niż śmiech. Nie wiem, dlaczego tak jest.

(„Tele Tydzień” 1999 nr 6)

.....

.....

.....

.....

.....

13. Uzupełnij poniższe zdania nazwiskami męskimi podanymi w nawiasach:

Strzał (Kwiecień) zadziwił nas wszystkich.

Kibice dyskutowali o bramce (Gołąb)

Długo gratulowaliśmy (Szyszka)

14. Zbuduj relację na żywo z dowolnej konkurencji sportowej:

- wprowadź określenia: wyjątkowo, niesłychanie, doskonale; znakomity, cudowny;
- zwalniam i przyspieszam akcję przez stosowanie właściwych typów wypowiedzeń;
- kieruj uwagę na różne detale, buduj napięcie;

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

15. Zaproponuj tekst ogłoszenia prasowego, w którym złożysz ofertę pracy dla sprzedawców. Uwzględnij cechy i predyspozycje wymagane od kandydatów:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

WERSJA B

1. Zwróć uwagę na wyróżnione w zdaniach wyrazy. Napisz, co znaczą:

Mamo, nie kupiłam w sklepie nic, bo jest tylko karczek i boczek.

.....
Babcia ozdobi mi karczek haftem i sukienka będzie jak nowa.

2. Wstaw w wolne miejsca rzeczownik „cudzysłów” w odpowiednich formach liczby pojedynczej:

W zapisałem dwa fragmenty wybrane z tekstu lektury.

Zapomniałem zupełnie o

3. Odpowiedz podanymi niżej liczebnikami na postawione pytania:

Ile rodzeństwa ma Tomek? (4)

Ilu chłopców zostało w klasie? (4)

O ilu dziewczynkach mówiono na apelu? (4)

Ilu chłopców wyjechało na zawody? (2)

Z iloma dziećmi umówiła się pani? (4)

4. Przeczytaj tytuły artykułów prasowych oraz napisz, jakim typem wypowiedzenia zostały wyrażone:

Układanka

Śmiech przez łzy

Zaplanuj swój sukces

5. Uzupełnij podany dialog. Brakującym wypowiedziom nadaj postać równoważników zdania:

– Co masz jeszcze do odrobienia?

.....
– Dużo czasu ci to zajmie?

6. Zbuduj zdanie z podanych wyrazów:

wzgórzem, lasy, zwierzyny, dziękuj, się, za, rozciągnęły, tym, ogromne, pełne

.....
.....
.....

7. Przeredaguj tekst tak, aby zlikwidować powtórzenia:

Trener podtrzymywał wszystkich na duchu. Tylko trener wierzył w nas do końca. Trener pomógł nam odnieść zwycięstwo.

.....
.....

8. Napisz krótko, co będzie robił twój kolega dziś po południu. Liczebniki oznaczające godziny zapisz słowami, zwróć uwagę na formy wyrazów i ich kolejność w zdaniu:

17²⁰ – 18²⁰ – matematyka (zadania pisemne i ustne do klasówki)

18²⁰ – 19⁰⁰ – ćwiczenie na gitarze

.....
.....
.....

9. Zapisz wyraz utworzone od podanego czasownika odpowiadające wskazanym znaczeniom. Zwróć uwagę na właściwy dobór cząstki tworzącej nazwy wyrazu. Podkreśl ją:

strzelać — ten, kto strzela
 — miejsce, gdzie się strzela
 — czynność tego, kto strzela

10. Uzupełnij opuszczone informacje o twoich kolegach tak, aby wypowiedzi były zestawione parami wyrażającymi te same informacje na różne sposoby:

..... – Marta jest taktowna.

Iza ma gołębie serce. –

Jola wszystkiego się boi. –

..... – Ania jest sprawiedliwa.

11. Podkreśl wypowiedzenie, w którym forma zwrotna została użyta w znaczeniu strony zwrotnej:

Marta uśmiecha się do Jolki. Zając ukrył się w zaroślach.

Zezwala się na przeprowadzenie planowanej akcji.

12. Przeczytaj podany niżej wywiad, a następnie napisz, co Kaja Paschalska sądzi o swojej aktorskiej przygodzie (współpraca z dorosłymi aktorami, reżyserem, problemy i trudności):

– *Jakie są reguły gry w bambuko?*

– To gra nie fair. Wygrywa ta osoba, która grę proponuje.

- *Czy są jakieś podobieństwa między tobą i Zosią?*
- Podobnie jak Zosia, jestem dość rezolutna, ale w odróżnieniu od niej nie potrafię grać w szachy.
- *Czy jest jakaś różnica między grą w telenoweli a w spektaklu teatralnym?*
- W teatrze jest trochę inna scenografia, ale w samej grze nie widzę żadnych różnic.
- *Czy gra z cenionymi aktorami była aktorskim wyzwaniem?*
- To bardzo mili ludzie, więc nie było żadnych problemów. Zresztą wszyscy na planie starali się sobie pomagać.
- *Jaki miałaś kostium w „Bambuku”?*
- Nosiłam taką śmieszna sukienkę z czarno-białego materiału i do tego buty na wysokim obcasie.
- *Czy w przyszłości planujesz karierę aktorską?*
- Nie, raczej nie. Mogłabym być aktorką, ale wolałabym mieć jeszcze jakiś inny zawód. Aktorstwo to nie jest pewna profesja.
- *Jak traktują Cię dorośli aktorzy?*
- Na planie jest równouprawnienie. Czasem nawet reżyser uwzględnia moje uwagi, jeśli są trafne.
- *Czy są takie zadania aktorskie, którym nie mogłabyś sprostać?*
- Raczej nie. Do tej pory nic takiego mi się nie przytrafiło. Chociaż zauważyłam, że łatwiej przychodzi mi płacz niż śmiech. Nie wiem, dlaczego tak jest.

(„Tele Tydzień” 1999 nr 6)

.....

.....

.....

.....

13. Uzupełnij poniższe zdania nazwiskami męskimi podanymi w nawiasach:

Po meczu przeprowadziłem wywiad z (Kupiec)

W reprezentacji zabrakło tym razem (Kozioł)

(Puzio) zaproponowano zmianę klubu.

14. Zbuduj relację na żywo z dowolnej konkurencji sportowej:

- wprowadź określenia: niezwykle, niewiarygodnie, rewelacyjnie; fenomenalny, wyjątkowy;
- zwalniam i przyspieszam akcję przez stosowanie właściwych typów wypowiedzeń;
- kieruj uwagę na różne detale, buduj napięcie;

.....

.....

.....

.....

.....
.....
.....
.....
.....
.....

15. Zaproponuj tekst ogłoszenia prasowego, w którym złożysz ofertę pracy dla fryzjerów. Uwzględnij cechy i predyspozycje wymagane od kandydatów:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

PUNKTACJA

Nr zadania	Suma pkt.	Poziom zadania		
1	2	podstawowy	21 pkt.	(15-21 pkt.)
2	2			
3	5			
4	3			
5	2			
6	1			
7	3			
8	3			
9	3	rozszerzający	11 pkt.	(8-11 pkt.)
10	4			
11	1			
12	3			
13	3	dopełniający	10 pkt.	(7-10 pkt.)
14	3			
15	4			
Razem	42 pkt.			

- ocena mierna: 13-14 pkt. (co najmniej 60% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu podstawowego)
- ocena dostateczna: 15-21 pkt. (co najmniej 70% punktów... jw.)
- ocena dobra: 23-32 pkt. (jw. plus co najmniej 70% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu rozszerzającego)
- ocena bardzo dobra: 30-42 pkt. (jw. plus co najmniej 70% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu dopełniającego)

SPRAWDZANE UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ

KL. VI – „TO LUBIĘ!” – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

I SEMESTR

POZIOM PODSTAWOWY

Uczeń:

- rozumie znaczenia słów; dokonuje korekty w zakresie nieprawidłowego ich zastosowania w zdaniu;
- rozpoznaje wyrazy obcego pochodzenia; wskazuje wyrazy złożone;
- rozpoznaje rodzaje wypowiedzenia – odróżnia zdania od równoważników;
- buduje różne konstrukcje składniowe (stosuje orzeczenia modalne i czasownikowe); używa poprawnych form czasu przyszłego;
- układa zdanie pojedyncze rozwinięte składające się ze wskazanych części mowy;
- stosuje równoważniki zdań i konstrukcje bezpodmiotowe w oficjalnych tekstach urzędowych;
- przekształca zdanie złożone na pojedyncze, posługując się imiesłowem przymiotnikowym;
- nazywa gazety i czasopisma ze względu na częstotliwość ukazywania się.

POZIOM ROZSZERZAJĄCY

Uczeń:

- tworzy wyrazy odpowiadające podanym definicjom słowotwórczym, samodzielnie dobierając właściwe formanty;
- stosuje poprawny szyk wyrazów w zdaniu; poprawia błędy w tym zakresie;
- używa w wypowiedzi konstrukcji z zaimkiem „się” w różnych funkcjach znaczeniowych;
- skraca wypowiedź, stosując hasła rzeczownikowe, eliminując określenia i czasowniki; poprawnie zapisuje datę (skrót).

POZIOM DOPEŁNIAJĄCY

Uczeń:

- redaguje ulotkę wyborczą; w różnorodny sposób wyraża orzeczenia w kolejnych zdaniach w celu uniknięcia powtórzeń;
- stosuje różnorodne czasowniki modalne (fleksyjne i niefleksyjne) w samodzielnie budowanej wypowiedzi;
- buduje wypowiedź o charakterze informacyjnym; proponuje tytuł; stosuje właściwy rodzaj wypowiedzeń.

SPRAWDZIAN Z KSZTAŁCENIA JĘZYKOWEGO

SEMESTR I

WERSJAA

1. Przeczytaj uważnie zdania, zwróć uwagę na wyróżnione słowa. Dokonaj potrzebnych poprawek:

Dyrekcja zdecydowała zdementować stare maszyny.

.....

Rzecznik praw ucznia zdemontował krążące od kilku dni plotki.

.....

2. Wśród podanych przykładów podkreśl wyrazy złożone obcego pochodzenia:

kinomania, paleta, księgozbiór, meloman, księga, wiercipięta, autobiografia

3. Przeczytaj podaną sentencję i napisz, czy nadano jej postać zdania, czy równoważnika:

Miej czas na śmiech – on pomaga przetrzymać ciężkie chwile.

.....

4. Odpowiedz na podane niżej pytania, stosując konstrukcje składniowe odpowiednie dla czasowników użytych w pytaniach:

Co powinieneś zrobić w sobotę?

Co zrobisz w sobotę?

5. Zaproponuj zdanie pojedyncze rozwinięte składające się ze wskazanych części mowy:

.....

przymiotnik rzeczownik czasownik rzeczownik z przyimkiem

6. Uzupełnij podane niżej zaproszenie informacją o porządku imprezy oraz czasownikami „odbyć” i „zapraszać” we właściwych formach:

10.02 br. o godz. 16⁰⁰ w czytelnicy szkolnej spotkanie miłośników literatury fantastycznej.

Porządek imprezy:

1.

2.

3.

4.

Zainteresowanych do wzięcia udziału w spotkaniu.

7. Spróbuj dokonać skrótów, przekształcając podane zdania złożone na pojedyncze z imiesłowem przymiotnikowym:

Zainteresował mnie film, który oglądałam wczoraj.

.....

Długo myślałam o historii, którą opowiedziała mi mama.

.....

8. Dokończ podane niżej informacje na temat rodzajów prasy:

Gazeta wychodząca codziennie to

Czasopismo ukazujące się raz na kwartał to

9. Zapisz wyrazy odpowiadające podanym znaczeniom:

zbiór książek –

mała książka –

miejsce wypożyczenia książek –

10. Zastanów się, na czym polega błąd w poniższym wypowiedzeniu. Przeredaguj je tak, by było poprawne:

Szybko zebrali się uczniowie przed salą gimnastyczną z klasy szóstej.

.....

.....

11. Zastosuj formy zwrotne podanych czasowników

zabraniać, umyć, ubrać

a) w poleceniu skierowanym do młodszego brata:

.....

b) w urzędowym ogłoszeniu:

.....

Podkreśl te formy, które mają znaczenie strony zwrotnej.

12. Nadaj podanej notatce maksymalnie zwięzły charakter. Zostaw słowa zawierające informacje konieczne. Dobierz odpowiedni typ wypowiedzeń; zastosuj skróty:

Na 9 stycznia samodzielnie wykonam projekt domku dla swoich lalek oraz przeczytam do końca lekturę pod tytułem „Ten obcy” Ireny Jurgielewiczowej.

.....

.....

.....

.....

13. Zredaguj ulotkę wyborczą dla siebie. Uwzględnij w niej doświadczenie, osiągnięcia, umiejętności, cechy osobowe. Unikaj powtórzeń:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

14. Udzielasz kolegom z drużyny piłkarskiej rad po przegranym meczu. Zapisz odpowiednią wypowiedź, stosując czasowniki:

musicie, należałoby, warto by

.....
.....
.....
.....

15. Zredaguj notatkę prasową pozbawioną komentarza. Zaproponuj dla niej tytuł. Zastosuj odpowiedni typ wypowiedzeń. Tematem uczyń wydarzenie niezwykle:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

WERSJA B

1. Przeczytaj uważnie zdania, zwróć uwagę na wyróżnione słowa. Dokonaj potrzebnych poprawek:

Marek bardzo szybko zaadoptował się w nowym środowisku.

.....
Kowalscy zdecydowali się zaadaptować małego Krzysia.

2. Wśród podanych przykładów podkreśl wyrazy złożone obcego pochodzenia:

melomania, księgarz, muchołapka, paragon, kinoman, ortografia, łamigłówka
--

3. Przeczytaj podaną sentencję i napisz, czy nadano jej postać zdania, czy równoważnika:

Znajdź czas na lekturę – ona jest podstawą wiedzy.

4. Odpowiedz na podane niżej pytania, stosując konstrukcje składniowe odpowiednie dla czasowników użytych w pytaniach:

Co trzeba przygotować na jutro?

Co przygotujesz na jutro?

5. Zaproponuj zdanie pojedyncze rozwinięte składające się ze wskazanych części mowy:

.....
liczebnik rzeczownik czasownik przysłówek

6. Uzupełnij podane niżej ogłoszenie informacją o porządku imprezy oraz czasownikami „informować” i „odbyć” we właściwych formach:

..... uczniów klas szóstych, że dn. 10.02. br. o godz. 16⁰⁰
w szkolnej świetlicy się zapisy do koła teatralnego.

Spotkanie będzie mieć następujący przebieg:

1.

2.

3.

4.

7. Spróbuj dokonać skrótów, przekształcając podane zdania złożone na pojedyncze z imiesłowem przymiotnikowym:

Ciągle wracam do książki, którą podarowała mi babcia.

.....
Zapomniałam o zadaniu, które zlecono mi wczoraj.

8. Dokończ podane niżej informacje na temat rodzajów prasy:

Czasopismo wychodzące co tydzień to

Czasopismo ukazujące się raz w miesiącu to

9. Zapisz wyrazy odpowiadające podanym znaczeniom:

miejsce, gdzie znajduje się zbiór książek –

miejsce, w którym się czyta –

miłośnik, kolekcjoner książek –

10. Zastanów się, na czym polega błąd w poniższym wypowiedzeniu. Przeredaguj je tak, by było poprawne:

Zabrał plecak Marek mały na wycieczkę rowerową ze skóry.

.....
.....

11. Zastosuj formy zwrotne podanych czasowników

uczesać, zakazywać, przygotować

a) w poleceniu skierowanym do siostry:

.....
b) w urzędowym ogłoszeniu:

.....
Podkreśl te formy, które mają znaczenie strony zwrotnej.

12. Nadaj podanej notatce maksymalnie zwięzły charakter. Zostaw słowa zawierające informacje konieczne. Dobierz odpowiedni typ wypowiedzeń; zastosuj skróty:

Na 25 stycznia 1999 roku należy koniecznie przeczytać całą powieść Ireny Jurgielewiczowej pod tytułem „Ten obcy”.

.....
.....
.....
.....

13. Zredaguj ulotkę wyborczą dla swojej koleżanki. Uwzględnij w niej cechy osobowe kandydatki, umiejętności, doświadczenia i sukcesy. Unikaj powtórzeń:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

14. Udzielasz koleżankom z grupy teatralnej rad po nieudanym przedstawieniu. Zapisz odpowiednią wypowiedź, stosując czasowniki:

powinnyście, trzeba by, należałoby

.....
.....
.....
.....

15. Zredaguj notatkę prasową pozbawioną komentarza. Zaproponuj dla niej tytuł. Zastosuj odpowiedni typ wypowiedzeń. Tematem uczyń wypadki na drodze:

.....
.....
.....
.....
.....
.....

PUNKTACJA

Nr zadania	Suma pkt.	Poziom zadania		
1 2	podstawowy	19 pkt.	(14-19 pkt.)	
2 3				
3 1				
4 2				
5 4				
6 3				
7 2				
8 2				
9 3	rozszerzający	9 pkt.	(6-9 pkt.)	
10 1				
11 3				
12 2				
13 2	dopełniający	8 pkt.	(6-8 pkt.)	
14 3				
15 3				
Razem	36 pkt.			

- ocena mierna: 11-13 pkt. (co najmniej 60% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu podstawowego)
- ocena dostateczna: 14-19 pkt. (co najmniej 70% punktów... jw.)
- ocena dobra: 20-28 pkt. (jw. plus co najmniej 70% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu rozszerzającego)
- ocena bardzo dobra: 26-36 pkt. (jw. plus co najmniej 70% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu dopełniającego)

SPRAWDZANE UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ

KL. VI – „TO LUBIĘ!” – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

II SEMESTR

POZIOM PODSTAWOWY

Uczeń:

- rozumie znaczenia wyrazów; do podanych określeń dobiera właściwe rzeczowniki;
- uzupełnia tekst na ogół trafnymi określeniami;
- buduje wskazówki (zalecenia) z użyciem wskazanych czasowników modalnych i właściwie dobranych zwrotów;
- tworzy poprawne formy fleksyjne liczebników głównych i porządkowych;
- używa właściwych form czasownika w czasie przeszłym; stosuje rzeczowniki i zaimeki w roli podmiotu, buduje zdania z podmiotem domyślnym;
- stosuje orzeczenia imienne, dobiera odpowiedni typ orzecznika;
- buduje odpowiedź na podane pytanie, stosując przysłówek w roli orzecznika w orzeczeniu imiennym;
- tworzy formy trybu przypuszczającego, stosuje je we własnej wypowiedzi, poprawnie zapisuje; trafnie dobiera przyimki.

POZIOM ROZSZERZAJĄCY

Uczeń:

- stosuje we własnej wypowiedzi przymiotniki i przysłówki w różnych stopniach; poprawnie zapisuje te formy;
- podaje argumenty za i przeciw, nadając im postać równoważników zdań;
- buduje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie, stosuje przecinek zgodnie z zasadą interpunkcji;
- układa dialog na podany temat, uwzględnia podane okoliczności, intencje itp.; stosuje odpowiednią interpunkcję.

POZIOM DOPEŁNIAJĄCY

Uczeń:

- stosuje formę nieosobową czasownika na „-no”, „-to” w zadaniach bezpodmiotowych;
- tworzy poprawne formy fleksyjne nazw miejscowych;
- buduje wypowiedź w formie mowy zależnej i niezależnej, dokonuje przekształceń; stawia odpowiednie znaki interpunkcyjne.

SPRAWDZIAN Z KSZTAŁCENIA JĘZYKOWEGO

SEMESTR II

WERSJAA

1. Do podanych przymiotników dopisz rzeczowniki pospolite nazywające osoby:

wielki –

wspaniały –

2. Uzupełnij poniższy tekst określeniami, które uczynią opis bardziej plastycznym (obrazowym):

Niebo pociemniało i zerwał się wiatr.

Po chwili dały się słyszeć grzmoty. Fale

uderzały o burtę statku. Niebezpieczeństwo było większe.

..... żywiłł przepełniał serca żeglarzy

..... trwoga.

3. Do podanych czasowników dopisz wybrane zwroty, tworząc zalecenia dla twego kolegi:

Powinieneś

.....

.....

Możesz

.....

.....

liczyć się ze słowami, nie zasypiać gruszek w popiele,
kuć żelazo póki gorące, z dwojga złego imać się mniejszego zła,
trzymać język za zębami, upiec dwie pieczenie przy jednym ogniu

4. Zapisz słowami opuszczone w poniższych przykładach liczebniki:

(2, 1) Co głowy to nie

(1) Ciekawość stopień do piekła.

(1000) Sumienie stoi za świadków.

(1, 100) Wojna wzbogaci, a zuboży.

5. Uczestniczyłeś w imprezie imieninowej swojego kolegi z klasy. Opowiedz, kto i co robił na jego imieninach. Zastosuj podane czasowniki w czasie przeszłym, staraj się nie powtarzać rzeczownika oznaczającego wykonawców; opowiadaj z pozycji obserwatora:

przyjaciele; rozmawiać, bawić się, oglądać

.....

.....

.....

.....

6. Odpowiedz na pytania, stosując właściwy typ orzeczenia:

Jaki byłem kiedyś?

Jaki jestem teraz?

Jaki będę za kilka lat?

7. Na podstawie informacji zawartych w poniższych zdaniach odpowiedz na pytanie:

Jak było na morzu?

Może łagodnie szumiało. Statek lekko się kołysał na falach.

.....

8. Napisz, jak nakryłbyś stół do obiadu. Wprowadź rzeczowniki nazywające elementy nakrycia, określ ich rozmieszczenie na stole, zwróć uwagę na pisownię przymków i form trybu przypuszczającego:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

9. Trzej uczniowie pokazują nauczycielowi zeszyty z pracą domową. Zapisz komentarz nauczyciela, w którym wystąpią trzy przymiotniki w różnych stopniach:

.....

.....

.....

.....

WERSJA B

1. Do podanych przymiotników dopisz rzeczowniki pospolite nazywające osoby:

znany –

wybitny –

2. Uzupełnij poniższy tekst określeniami, które uczynią opis bardziej plastycznym (obrazowym):

Na polanie panowała niczym cisza.

Słychać było nawet szelest. Od czasu do czasu dobiegał

z góry śpiew jakiegoś mi ptaka.

Leżałem na trawie. Twarz grzały mi

promienie słońca.

3. Do podanych czasowników dopisz wybrane zwroty, tworząc zalecenia dla twego kolegi:

Musisz

Staraj się

upiec dwie pieczenie przy jednym ogniu, trzymać język za zębami,
liczyć się ze słowami, nie zasypiać gruszek w popiele,
kuć żelazo póki gorące, z dwojga złego imać się mniejszego

4. Zapisz słowami opuszczone w poniższych przykładach liczebniki:

(1, 100) Dobry przykład ma, zły naśladowców.

(2) nie uchodzi razy błędzić.

(1) Gościowi należy się miejsce.

(7, 8) Chytry ma zmysłów, wykrętów.

5. Opowiedz, jak przebiegały urodziny twojej młodszej siostry. Napisz kto i co robił. Zastosuj podane czasowniki w czasie przeszłym, staraj się nie powtarzać rzeczownika oznaczającego wykonawców, opowiadaj z pozycji świadka:

dzieci; opowiadać, tańczyć, grać

.....

.....

.....

.....

.....

6. Odpowiedz na pytania, stosując właściwy typ orzeczenia:

Kim byłem kiedyś?

Kim jestem teraz?

Kim zostanę w przyszłości?

7. Na podstawie informacji zawartych w poniższych zdaniach odpowiedz na pytanie:

Jak było na dworze?

Słońce grzało mocno. Drzewa trwały w bezruchu.

.....

8. Napisz, jak nakryłbyś stół do kolacji. Wprowadź rzeczowniki nazywające elementy nakrycia, określ ich rozmieszczenie na stole, zwróć uwagę na pisownię przyimków i form trybu przypuszczającego:

.....

.....

.....

.....

.....

9. Trzy uczennice pokazują nauczycielowi swoje wypracowania domowe. Zapisz komentarz nauczyciela, w którym wystąpią trzy przysłowki w różnych stopniach:

.....

.....

.....

10. Podaj trzy argumenty za i przeciw likwidacji wolnych sobót w szkole. Zapisz je w formie równoważników zdania:

za przeciw

.....

.....

.....

11. Zbuduj zdania złożone, w których wystąpią wskazane spójniki. Postaw potrzebne przecinki:

..... toteż

..... ponieważ

..... lub

Gdy

12. Zapisz krótką rozmowę ekspedienta z klientem (sprzedawca proponuje pomoc w zakupach, klient jest za to wdzięczny, korzysta z udzielonej pomocy):

.....
.....
.....
.....
.....

13. Przekształć poniższe zdania tak, aby nie zawierały informacji o wykonawcy czynności. Zastosuj odpowiednią nieosobową formę czasownika w roli orzeczenia:
Przed obiadem wczasowicze spacerowali po parku i robili zakupy. Po obiedzie odpoczywali na tarasie.

.....
.....
.....

14. Wstaw we właściwych formach podane nazwy miejscowe:

(Łaski) Dzieci z przyjechały przed nami.

(Tychy) Rankiem wujek musiał wracać do

15. Jesteś na przyjęciu, właśnie złożyłeś solenizantowi życzenia. Zapisz, co od niego usłyszałeś. Zastosuj

mowę niezależną:

.....

mowę zależną:

.....

PUNKTACJA

Nr zadania	Suma pkt.	Poziom zadania		
1	2	podstawowy	27 pkt.	(19-27 pkt.)
2	5			
3	2			
4	6			
5	4			
6	3			
7	1			
8	4			
9	3	rozszerzający	13 pkt.	(9-13 pkt.)
10	3			
11	4			
12	3			
13	3	dopełniający	7 pkt.	(5-7 pkt.)
14	2			
15	2			
Razem	47 pkt.			

- ocena mierna: 16-18 pkt. (co najmniej 60% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu podstawowego)
- ocena dostateczna: 19-27 pkt. (co najmniej 70% punktów... jw.)
- ocena dobra: 28-40 pkt. (jw. plus co najmniej 70% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu rozszerzającego)
- ocena bardzo dobra: 33-47 pkt. (jw. plus co najmniej 70% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu dopełniającego)

SPRAWDZANE UMIEJĘTNOŚCI UCZNIĄ

KL. VI – „TO LUBIĘ!” – KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

II SEMESTR

POZIOM PODSTAWOWY

Uczeń:

- rozumie znaczenie wyrazu, zestawia go z podanym objaśnieniem;
- stosuje poprawne formy fleksyjne zaimków osobowych;
- tworzy właściwe formy rodzajowe przymiotników określających wskazane rzeczowniki w liczbie mnogiej;
- dobiera określenia tworzące grupę podmiotu i grupę orzeczenia w zdaniu pojedynczym;
- tworzy poprawne formy fleksyjne liczebników; bezbłędnie je zapisuje;
- używa właściwych form czasowników w czasie przeszłym; dobiera do nich określenia;
- tworzy poprawne formy czasu przyszłego prostego i stosuje we własnej wypowiedzi; dobiera różnorodne określenia;
- buduje wypowiedzenia z zastosowaniem trybu rozkazującego; poprawnie pisze „nie” z czasownikiem w formie osobowej.

POZIOM ROZSZERZAJĄCY

Uczeń:

- rozróżnia fakty i opinie, wyraża je w postaci zdań i równoważników;
- buduje konstrukcję z orzeczeniem czasownikowym, imiennym; stroną czynną i bierną;
- przekształca zdania pojedyncze na złożone podrzędnie, samodzielnie dobiera właściwy spójnik, oddziela przecinkiem zdanie nadrzędne od podrzędnego;
- samodzielnie dobiera stosowny tryb czasowników, stosuje różnorodne wyrazy i wyrażenia nazywające następstwo czasowe, zgodnie z zasadą ortograficzną zapisuje używane w wypowiedzi nazwy miejscowe.

POZIOM DOPEŁNIAJĄCY

Uczeń:

- stosuje we własnej wypowiedzi formy nieosobowe czasownika na „-no”, „-to”;
- potrafi skomentować kolorystykę i stosowność stroju, nazywa kolory, buduje porównania, stosuje wyrazy i wyrażenia ujawniające własne zdanie;
- używa różnych typów wypowiedzeń w zależności od celu i sytuacji mówienia, odpowiednio dobiera leksykę, rodzaj informacji.

SPRAWDZIAN Z KSZTAŁCENIA JĘZYKOWEGO

SEMESTR II

WERSJA A

1. Do podanych objaśnień dostosuj odpowiadające im wyrazy:

wyprawiał skóry –

robił wyroby ze skóry –

wyrabiał wozy i części do nich –

garbarz, kołodziej, rymarz

2. Wstaw podane zaimki osobowe we właściwych formach:

(ty) zawsze jest wszystko jedno. (on) Przyglądał się z uwagą.

(on) Nie było dziś w szkole. (ona) Martwię się o

3. Do poniższych rzeczowników w liczbie mnogiej dopisz podane przymiotniki, nadając im odpowiednią formę:

wielki, mały

..... podróżnicy

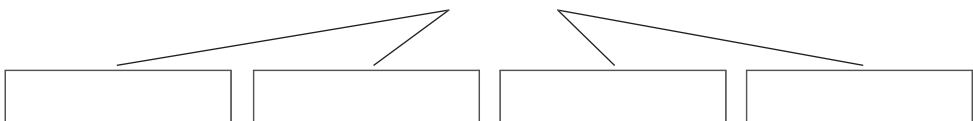
..... wynalazki

..... chłopcy

..... dziewczynki

4. Uzupełnij zdanie określeniami do podmiotu i orzeczenia. Zapisz rozwinięte przez siebie zdanie, zwracając uwagę na właściwą kolejność wyrazów:

Podróżnik wrócił

5. Zapisz słowami godzinę odjazdu autobusu i numer stanowiska:

Autobus do Płocka odjeżdża o godzinie 13²⁸

..... ze stanowiska 6.

6. Dwie twoje rówieśniczki kupowały prezent dla przyjaciółki. Ułóż o tym krótką wypowiedź, w której zastosujesz podane czasowniki w czasie przeszłym oraz ich określenia:

.....
.....
.....
.....
.....

7. Na bal kostiumowy zamierzasz się wcielić w postać ulubionej postaci literackiej. Napisz, kim będziesz i jak się przebierzesz:

.....
.....
.....
.....
.....

8. Zbuduj czteropunktowy poradnik adresowany do twego kolegi o tym, jak nie należy się zachowywać przy stole. Zastosuj tryb rozkazujący:

.....
.....
.....
.....
.....

9. Wybierz dobrze ci znane urządzenie codziennego użytku oraz zanotuj dwa fakty i dwie opinie na temat jego wyglądu, przeznaczenia, użyteczności. Nadaj im postać równoważników zdań:

.....
.....
.....
.....

10. Zbuduj zdania na temat odkryć, uwzględniając podane elementy konstrukcji czynnych lub biernych:

..... odkryła

..... to

..... jest

..... odkryty

11. Podane zdania pojedyncze przekształć na zdania złożone podrzędnie:

Wysłałam zaraz po twoim telefonie.

.....

Przyjdę do ciebie po obiecaną kasetę.

.....

12. Gdzie chciałbyś się znaleźć, mając możliwość odbycia jednodniowej podróży samolotem? Zaplanuj trasę. Zastosuj nazwy miejscowe, odpowiedni tryb czasowników oraz wyrazy i wyrażenia nazywające następstwo czasowe: na początku, następnie, na koniec:

.....

.....

.....

.....

.....

13. Dokończ poniższą wypowiedź w ten sposób, by w kolejnych trzech zdaniach nie nazywać wykonawców, ale wyeksponować ich działania. Zastosuj formy na „-no”, „-to” oraz stronę bierną:

W naszej szkole wiele się robi

.....

.....

.....

14. Zredaguj czterozdaniowy komentarz na temat stroju twojej koleżanki, która zjawiała się w szkole od stóp do głów ubrana na zielono:

.....

.....

.....

.....

15. Jesteś na turystycznym szlaku sam, skrzyłeś sobie nogę i potrzebujesz pomocy. Z telefonu komórkowego wzywasz pogotowie. Zapisz wypowiedziany tekst, nadając wypowiedzi odpowiednie do sytuacji cechy:

.....

.....

.....

.....

WERSJA B

1. Do podanych objaśnień dopisz odpowiadające im wyrazy:

lepił garnki –
odlewał i obrabiał duże wyroby z metalu –
strzygł, golił i leczył –

ludwisarz, garncarz, cyrulik

2. Wstaw podane zaimki osobowe we właściwych formach:

(ty) Nie ufam (on) nie można ufać.

(on) Patrzył na z uwagą. (ona) Spotkałem w parku.

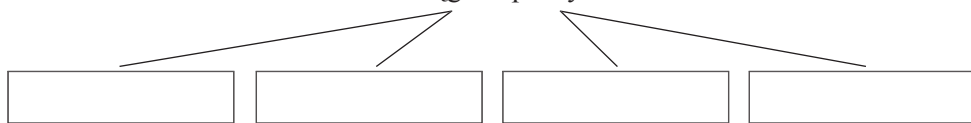
3. Do poniższych rzeczowników w liczbie mnogiej dopisz podane przymiotniki, nadając im odpowiednią formę:

duży, wybitny

..... dzieła
..... ludzie
..... chłopcy
..... dziewczynki

4. Uzupełnij zdanie określeniami do podmiotu i orzeczenia. Zapisz rozwinięte przez siebie zdanie, zwracając uwagę na właściwą kolejność wyrazów:

Włóczęga odpoczywał

5. Zapisz słowami godzinę odjazdu autobusu i numer stanowiska:

Autobus do Łodzi odjeżdża o godzinie 14⁵²
..... ze stanowiska 7.

6. Dwaj twoi rówieśnicy kupowali prezent dla przyjaciela. Ułóż o tym krótką wypowiedź, w której zastosujesz podane czasowniki w czasie przeszłym oraz ich określenia:

zastanawiać się, oglądać, postanowić

.....

.....

.....

.....

.....

7. Na bal kostiumowy zamierzasz się wcielić w postać ulubionej postaci literackiej. Napisz, kim będziesz i jak się przebierzesz:

.....

.....

.....

.....

.....

8. Zbuduj czteropunktowy poradnik adresowany do całej twojej klasy o tym, jak nie należy się zachowywać na lekcji. Zastosuj tryb rozkazujący:

.....

.....

.....

.....

.....

9. Wybierz dobrze ci znane urządzenie codziennego użytku oraz zapisz dwa fakty i dwie opinie na temat jego wyglądu, przeznaczenia, użyteczności. Nadaj im postać równoważników zdań:

.....

.....

.....

.....

.....

10. Zbuduj zdania na temat wynalazków, uwzględniając podane elementy konstrukcji czynnych lub biernych:

..... wynalazł

..... to

..... jest

..... wynaleziona

11. Podane zdania pojedyncze przekształć na zdania złożone podrzędnie:

Na wzgórzu zapomniałem o zmęczeniu.

.....
Szczególnie podobał mi się malec grający krasnoludka.
.....

12. Gdzie chciałbyś się znaleźć, mając możliwość odbycia jednodniowej podróży samochodem? Zaplanuj trasę. Zastosuj nazwy miejscowe, odpowiedni tryb czasowników oraz wyrazy i wyrażenia nazywające następstwo czasowe: najpierw, później, z kolei:

.....
.....
.....
.....

13. Dokończ poniższą wypowiedź w ten sposób, by w kolejnych trzech zdaniach nie nazywać wykonawców, ale wyeksponować brak działań z ich strony. Zastosuj formy na „-no”, „-to” oraz stronę bierną:

W naszej szkole nic się nie robi

.....
.....
.....

14. Zredaguj czterozdaniowy komentarz na temat stroju twojej koleżanki, która zjawiła się w szkole od stóp do głów ubrana na biało:

.....
.....
.....
.....

15. Jesteś na turystycznym szlaku, raptownie zmienia się pogoda. Musisz przerwać wędrówkę i zatrzymać się w schronisku. Z telefonu komórkowego donosisz o swojej sytuacji przyjacielowi, który czeka na ciebie z kolacją. Zapisz wypowiedziany tekst, nadając wypowiedzi odpowiednie do sytuacji cechy:

.....
.....
.....
.....

PUNKTACJA

Nr zadania	Suma pkt.	Poziom zadania		
1	3	podstawowy	25 pkt.	(18-25 pkt.)
2	4			
3	4			
4	3			
5	2			
6	3			
7	2			
8	4			
9	4	rozszerzający	13 pkt.	(9-13 pkt.)
10	4			
11	2			
12	3			
13	3	dopełniający	11 pkt.	(8-11 pkt.)
14	4			
15	4			
Razem	49 pkt.			

- ocena mierna: 15-17 pkt. (co najmniej 60% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu podstawowego)
- ocena dostateczna: 18-25 pkt. (co najmniej 70% punktów... jw.)
- ocena dobra: 27-38 pkt. (jw. plus co najmniej 70% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu rozszerzającego)
- ocena bardzo dobra: 35-49 pkt. (jw. plus co najmniej 70% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu dopełniającego)

SPRAWDZANE UMIEJĘTNOŚCI Z ZAKRESU ORTOGRAFII I INTERPUNKCJI

KL. VI – „*TO LUBIĘ!*”

KONIEC ROKU SZKOLNEGO

POZIOM PODSTAWOWY

Uczeń:

- poprawnie zapisuje imiona i nazwiska,
- stosuje wielką literę w tytułach książek, filmów, obrazów itp.,
- zgodnie z regułą ortograficzną pisze nazwy mieszkańców i przymiotniki utworzone do nazw miejscowości,
- właściwie zapisuje wyraz „nie” z poznanymi i utwalonymi częściami mowy,
- tworzy wyrazy i ich formy z ubezdźwięcznieniem, stosuje poprawny zapis,
- umie zapisać utwalone liczebniki proste i złożone,
- stosuje przecinki i dwukropek przy wyliczaniu; podaje przykład takiej konstrukcji,
- uzupełnia brakujące przecinki w zdaniu złożonym o prostej budowie.

POZIOM ROZSZERZAJĄCY

Uczeń:

- stosuje poprawne formy rzeczowników pospolitych i nazwisk żeńskich oraz par małżeńskich i bezbłędnie je zapisuje,
- zgodnie z regułą ortograficzną pisze rzeczowniki zakończone na „-ii”, „-ji”,
- wskazuje spójniki, przed którymi nie stawia się przecinka, stosuje się do tej zasady, układając z nimi zdania,
- tworzy wyrazy złożone i umie je bezbłędnie napisać.

POZIOM DOPEŁNIAJĄCY

Uczeń:

- poprawnie zapisuje tytuły czasopism; uwzględnia odstępstwa od zasady stosowania wielkiej litery w zapisie wszystkich elementów tytułu,
- podaje zasadę ortograficzną objaśniającą pisownię wskazanych wyrazów,
- uzupełnia interpunkcję w zapisie cytatu,
- używa cudzysłowu w zapisie wyrazów (wyrażeń, zwrotów) o charakterze przenośnym, ironicznym.

SPRAWDZIAN Z ORTOGRAFII I INTERPUNKCJI

KL. VI – KONIEC ROKU SZKOLNEGO

WERSJAA

1. Podaj propozycje wizytówek (identyfikatorów) dla trzech różnych osób z twojej szkoły:

2. Podaj tytuł znanej ci książki, filmu i obrazu o tematyce historycznej:

.....

.....

.....

3. Dopisz odpowiednie wyrazy utworzone od podanej nazwy miasta:

Łódź — województwo

 — mieszkaniec Łodzi

 — mieszkanka Łodzi

4. Wpisz opuszczone w poniższych zdaniach przeczenie – razem lub osobno:

Marekrzuca słów na wiatr. Karol nigdykupuje kota w worku.
.....rób drugiemu, co tobiemiłe.karność to pobudka do złego.

5. Utwórz odpowiednie wyrazy lub ich formy. Zwróć uwagę na pisownię:

dwa chleby – jeden

wysoka trawa – maleńka

wiozę – mogę

6. Zapisz słowami datę urodzenia i wiek Kasi;

Kasia urodziła się 1 IX 1990 roku.

.....

Ona ma 9 lat.

.....

7. Napisz odpowiedź na pytanie podane niżej. Zastosuj znaki interpunkcyjne potrzebne przy wyliczaniu:

Jakie owoce hodują polscy sadownicy?

.....
.....

8. Uzupełnij w podanych zdaniach przecinki:

Nie płakał ale było mu bardzo przykro. Nie grali w piłkę ponieważ padał deszcz. Myślę że brak mi pewności siebie.

9. Dopisz właściwe formy imion i nazwisk; zwróć uwagę na poprawność zapisu:

Na imieniny zaproszę (Kasia Tylówna)
(Romka Pabianiakówna)
oraz (babcia i dzidek Nowakowie)

10. Uzupełnij zdania właściwą formą wybranego rzeczownika:

lekcja, Norwegia, racja, nadzieja

Babcia Marty mieszka w
Kłócił się, choć nie miał
Na nie było dziś Adama.
Nie miał już na załatwienie tej sprawy.

11. Wśród podanych spójników podkreśl te, przed którymi nie stawia się przecinka. Zbuduj z nimi zdania:

lub, gdyż, toteż, czy, i, ale

.....
.....
.....

12. Czasem z dwóch wyrazów powstaje jeden. Spróbuj tak dobrać podane słowa, by utworzona para stała się podstawą do utworzenia nowego wyrazu. Zapisz ten wyraz:

deska	czerwony
korki	kolana
pod	rolka
pod	trampki
jasny	koszula

13. Zapisz tytuły podanych niżej czasopism zgodnie z regułą ortograficzną:

DOOKOŁA ŚWIATA

KOBIETA I ŻYCIE

TWÓJ STYL

14. Podaj zasadę wyjaśniającą pisownię wyrazów:

pokaże –

wrócić –

grzmot –

15. Postaw opuszczone znaki interpunkcyjne:

Babcia zawsze mi powtarzała Nie czyń drugiemu, co tobie niemiłe.

Jaka dewiza moralna kryje się w powiedzeniu Nie czyń drugiemu, co tobie niemiłe?

16. Ułóż i zapisz zdanie na temat swojej rodziny, w którym zastosujesz cudzysłów w celu wyodrębnienia wyrazu (wyrażenia, zwrotu) użytego w znaczeniu przenośnym lub ironicznym:

.....

.....

WERSJA B

1. Podaj propozycje wizytówek (identyfikatorów) dla siebie i swoich rodziców:

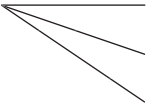
2. Podaj tytuł znanej ci książki, filmu i obrazu o tematyce fantastycznej:

.....

.....

.....

3. Dopisz odpowiednie wyrazy utworzone od podanej nazwy miasta:

Warszawa województwo

mieszkańcy Warszawy

mieszkaniec Warszawy

4. Wpisz opuszczone w poniższych zdaniach przeczenie – razem lub osobno:

Majka nigdywystawiła mnie do wiatru. Zenek wcalejest w gorącej wodzie kąpany.szczęście nigdy samochodzi.obecni nie mają słuszności.

5. Utwórz odpowiednie wyrazy lub ich formy. Zwróć uwagę na pisownię:

dwa rogi – jeden

wielka ława – malutka

pogryzę – nie mogę

6. Zapisz słowami datę urodzenia i wiek Marka:

Marek urodził się 6 XII 1995 roku.

.....

On ma 5 lat.

.....

7. Napisz odpowiedź na pytanie podane niżej. Zastosuj znaki interpunkcyjne potrzebne przy wyliczaniu:

Jakie lekcje masz w poniedziałek?

.....
.....

8. Uzupełnij w podanych zdaniach przecinki:

Nie dbał o siebie więc zachorował. Mam boksera który jest niezwykle sprytny i mądry. Obiecał mi że wkrótce znów się zobaczymy.

9. Wpisz właściwe formy imion i nazwisk; zwróć uwagę na poprawność zapisu:

Poproszę o pomoc (pani Kowalowa)

Basia Czubówna oraz (państwo Gzikowie)

oraz (państwo Gzikowie)

10. Uzupełnij zdania właściwą formą wybranego rzeczownika:

..... szyja, Grecja, wakacje, historia

Iza jedzie na wakacje do

Bolek nie może się doczekać

Na mówiliśmy o Mieszku I.

Bartuś nie lubi myć

11. Wśród podanych spójników podkreśl te, przed którymi nie stawia się przecinka.

Zbuduj z nimi zdania:

..... albo, lecz, oraz, ponieważ, więc, bądź

.....
.....
.....

12. Czasem z dwóch wyrazów powstaje jeden. Spróbuj tak dobrać podane słowa, by utworzona para stała się podstawą do utworzenia nowego wyrazu. Zapisz ten wyraz:

mebel zielony

kanapa wieczór

pod rolki

łyżwy ścianka

ciemny tapczan

13. Zapisz tytuły podanych niżej czasopism zgodnie z regułą ortograficzną:

ŻYJMY DŁUŻEJ

GAZETA WYBORCZA

PIŁKA NOŻNA

14. Podaj zasadę wyjaśniającą pisownię wyrazów:

książka –

łóżko –

brzeg –

15. Postaw opuszczone znaki interpunkcyjne:

Z historii tej wypływa morał Prawdziwych przyjaciół poznajemy w biedzie.

Jak rozumiesz powiedzenie Każdy jest kowalem własnego losu?

16. Ułóż i zapisz zdanie na temat swojej klasy, w którym zastosujesz cudzysłów w celu wyodrębnienia wyrazu (wyrażenia, zwrotu) użytego w znaczeniu przenośnym lub ironicznym:

.....
.....

PUNKTACJA

Nr zadania	Suma pkt.	Poziom zadania		
1 3	podstawowy	25 pkt.	(18-25 pkt.)	
2 3				
3 3				
4 5				
5 3				
6 3				
7 2				
8 3				
9 3	rozszerzający	15 pkt.	(11-15 pkt.)	
10 4				
11 3				
12 5				
13 3	dopełniający	11 pkt.	(8-11 pkt.)	
14 3				
15 4				
16 1				
Razem	51 pkt.			

- ocena mierna: 15-17 pkt. (co najmniej 60% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu podstawowego)
- ocena dostateczna: 18-25 pkt. (co najmniej 70% punktów... jw.)
- ocena dobra: 29-40 pkt. (jw. plus co najmniej 70% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu rozszerzającego)
- ocena bardzo dobra: 37-51 pkt. (jw. plus co najmniej 70% punktów możliwych do uzyskania za zadania z poziomu dopełniającego)

PRZYKŁAD ZESTAWU ZADAŃ SPRAWDZAJĄCYCH Z KSZTAŁCENIA JĘZYKOWEGO I KULTUROWO-LITERACKIEGO NA KONIEC KLASY VI

PODDANE SPRAWDZENIU UMIEJĘTNOŚCI I WIADOMOŚCI UCZNIĄ:

- P – odnajduje odpowiednią informację w tekście i wykorzystuje w odpowiedzi na zadane pytanie,
- P – świadomie gromadzi trafne określenia i związki frazeologiczne,
- P – rozumie znaczenia słów, podaje objaśnienia,
- PP – objaśnia potoczne frazeologizmy,
- PP – właściwie odbiera intencje autora tekstu; rozpoznaje adresata wypowiedzi,
- PP – zauważa specyfikę kompozycyjną i stylistyczną tekstu; krytycznie ocenia różne jego elementy,
- P – rozpoznaje składniki i charakter świata przedstawionego; podaje odpowiednie przykłady,
- PP – odczytuje alegoryczny sens wybranych motywów literackich, np. postaci zwierzęcych z baśni i bajek,
- P – odróżnia prozę od wiersza; rozpoznaje cechy fraszki,
- PP – tworzy rzeczowniki od podanych czasowników, poprawnie dobiera formanty,
- P – buduje zdanie pojedyncze według podanego schematu (łączy poprawnie podmiot z orzeczeniem i określeniem),
- P – stosuje podane formy przymiotnika i przysłówka w zdaniu na wskazany temat,
- P – uzupełnia brakujący człon orzeczenia imiennego, właściwie dobierając formę fleksyjną,
- P – rozpoznaje i nazywa rodzaje wypowiedzeń,
- PP – uzupełnia brakujący człon zdania podrzędnie złożonego, dobiera spójnik, stosuje przecinek,
- P – wybiera z tekstu wyrazy z „rz” po spółgłosce (oraz wyjątki) i „rz” wymiennym,
- P – rozpoznaje wyrazy, których pisowni nie można wyjaśnić wymianami głosek („ó”, „h”, „ż” niewymienne),
- PP – zapisuje prawidłowo „-by” z różnymi formami czasowników.

UMIĘTNOŚCI REDAKCYJNE PODDANE SPRAWDZENIU

na poziomie tekstu jako całości:

0-5 pkt.

- P – buduje wypowiedź zgodną z tematem,
- P – dobiera odpowiednią formę wypowiedzi,
- PP – wyczerpuje podjęty temat,
- P – redaguje tekst stanowiący logiczną całość,
- P – zachowuje zgodność czasu,
- P – konsekwentnie prowadzi obrany typ narracji,
- PP – umie ożywić tekst przez różnicowanie form wypowiedzi, np. wprowadzić do opowiadania elementy opisu, dialogu;

na poziomie akapitu:

0-5 pkt.

- P – dzieli tekst na logiczne części zaznaczone akapitem,
- PP – właściwie łączy kolejne części tekstu ze sobą,
- PP – kolejne myśli formułuje tak, by wpływały z siebie, były spójne; konsekwentnie i w sposób uporządkowany je prowadzi;

na poziomie zdania:

0-5 pkt.

- P – zamyka myśl w granicach zdania,
- PP – stosuje różne typy zdań i równoważniki zależnie od potrzeb kompozycyjnych i stylistycznych,
- P – w różnorodny sposób wyraża orzeczenia i podmioty,
- P – buduje zdania poprawne pod względem gramatycznym,
- P – stosuje różnorodne spójniki,
- PP – wprowadza oryginalne wyrażenia i zwroty, próbuje budować porównania i przenośnie,
- PP – posługuje się znakami interpunkcyjnymi,
- PP – stosuje poprawną interpunkcję w zapisie dialogu;

na poziomie wyrazu:

0-5 pkt.

- P – stosuje różnorodne i trafne słownictwo,
- PP – dobiera słownictwo właściwie służące zaplanowanej tonacji wypowiedzi,
- P – prawidłowo zapisuje wyrazy i ich formy,
- P – używa poprawnych form fleksyjnych wyrazów,
- P – prawidłowo łączy wyrazy w związki,
- P – stosuje wyrazy bliskoznaczne w celu unikania powtórzeń.

SPRAWDZIAN

Niżej masz podany tekst pochodzący z książki Władysława Kopalińskiego pt. „Drugi kot w worku, czyli z dziejów nazw i rzeczy”.

Przeczytaj go uważnie, a następnie wykonaj zaproponowane dalej zadania sprawdzające, które pomogą ci się przekonać, co już umiesz, wiesz, rozumiesz.

Powodzenia!

„Czerwona płachta”

Powiada się, że coś działa na kogoś jak czerwona płachta na byka, to znaczy rozjusza, doprowadza do pasji, do białej gorączki. Skąd jednak na pewno to wiadomo, skoro żaden byk nie wypowiedział się jeszcze w tej kwestii? Można by o tej sprawie sądzić co najwyżej z jego zachowania się. Wiadomo, że byk (jeżeli nie nazywa się Fernando) to zwykle pasjonat, gotów wpaść w złość nie tylko dlatego, że ktoś macha mu czerwoną płachtą przed oczami, ale ze znaczenie bliższych powodów. Można się domyślać, że jego reakcja na płachtę niebieską lub żółtą byłaby podoba. Przypuszczenie takie byłoby tym bardziej uzasadnione, że wiemy dziś, iż byki nie rozróżniają kolorów. I że wobec tego stosunek byka do czerwieni opiera się na naszych przywidzeniach.

Nie tylko zresztą bydło domowe, ale ogromna większość ssaków nie widzi świata w kolorach, ale jak na czarno-białym filmie. Również koty, psy, konie i myszy. Wyjątek stanowią ludzie i małpy. Poza ssakami natomiast wiele stworzeń widzi świat w kolorach, na przykład ptaki, jaszczurki, żółwie, owady. Pszczoły widzą kolory w nieco przesuniętym pasmie. Ich tęcza barw jest obcięta od strony fal długich, nie widzą więc czerwieni; od przeciwnej strony jest za to rozszerzona, dlatego widzą promienie ultrafioletowe, na które nasze oczy są ślepe. Bartnik może więc obserwować pszczoły po zapadnięciu zmroku przy świetle czerwonej żarówki, nie niepokojąc ich zupełnie.

1. Wyszukaj w tekście „Czerwona płachta” potrzebne informacje i odpowiedz na pytania:

Słuszność jakiego potocznego powiedzenia poddał autor w wątpliwość?

.....

Które ze ssaków widzą świat w kolorach?

.....

Jakiej barwy nie widzą pszczoły, a czym przewyższają człowieka?

.....

Na jakie fakty powołuje się autor tekstu?

.....

.....
2. Zapisz pięć wyrazów (wyrażeń, zwrotów) określających zachowanie byka. Przykłady wybrane z czytanego tekstu staraj się uzupełnić własnymi propozycjami:

.....
.....

3. Objaśnij znaczenia następujących wyrazów:

bartnik –
pasjonat –
przywidzenia –

4. Podaj odpowiedniki znaczeniowe funkcjonujących w języku potocznym związków frazeologicznych:

działać na kogoś jak czerwona płachta na byka –
widzieć świat w czarnych barwach –
spaść z byka –
chwycić byka za rogi –

5. Jakie są według ciebie intencje autora tekstu „Czerwona płachta” oraz kto może być jego przewidywanym adresatem?

.....
.....

6. Oceń przeczytany tekst, biorąc pod uwagę jego zawartość, sposób przekazywania informacji, przydatność:

.....
.....
.....

7. Wymień znany ci utwór, w którym autor opisuje zwierzęta w sposób realistyczny i baśniowy. Nazwij bohatera:

	realistyczny	baśniowy
tytuł utworu
bohater

8. Niektórym zwierzętom przypisuje się znaczenia alegoryczne. Napisz, co uosabiają podane niżej zwierzęta, posługując się rzeczownikami nazywającymi cechy:

lis – mrówka –
osioł – owca –

9. Podkreśl wyrazy, których użyłbyś, wyjaśniając młodszemu koledze, dlaczego tekst

T. Fangrata jest wierszem zwanym fraszką:
„Chomik”

Chomik to pośród zwierząt
magazynier słynny,
lecz ziarno zbiera sobie,
a nigdy dla innych.

zwięzły, rozbudowany, obszerny, krótki

wierszowany, prozatorski, poetycki

rym, zwrotka, rytm, akt, wers, rozdział

bohater, wątki, narrator, zdarzenia, puenta

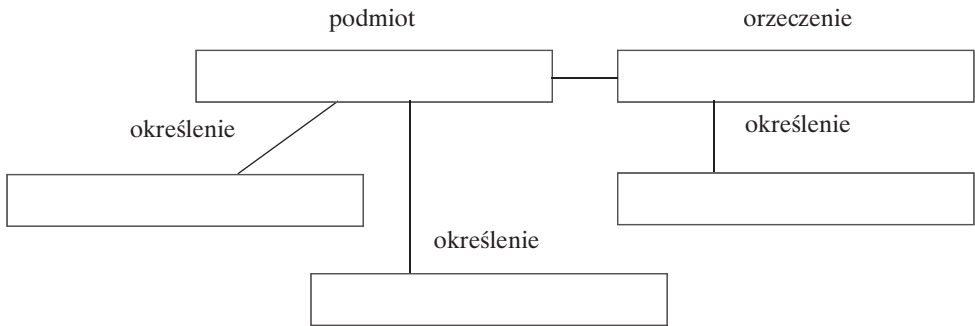
poważny, żartobliwy, błahy temat

10. Od podanych czasowników utwórz nazwy osób lub rzeczownikowe nazwy czynności. Dobierz właściwy formant spośród podanych:

„-nik”, „-anie”, „-enie”, „-cie”

złość – wpaść –
szkodzić – odbić –
doprowadzić –

11. W narysowany niżej schemat zdania wpisz następujące wyrazy: nie, kolorów, liczne, domowe, widzą, zwierzęta. Zapisz następnie to zdanie:

.....

12. Przysłówek „bardziej” i przymiotnik „błahszy” zastosuj w stopniu równym w zdaniu mówiącym o tym, dlaczego byk się rozjuszył:

.....
.....

13. Zastosuj wyraz „pasjonat” w roli składnika orzeczenia imiennego:

Byk to

Byk jest

14. Podaj nazwy wypowiedzeń wybranych z tekstu „Czerwona płachta”:

Również koty, psy, konie i myszy

Wyjątek stanowią ludzie i małpy

Można się domyślać, że jego reakcja na płachtę niebieską lub żółtą byłaby podobna.

15. Dokończ zdania złożone, odwołujące się do informacji z tekstu „Czerwona płachta”.

Zastosuj spójniki: „ponieważ” i „więc” oraz odpowiednie znaki interpunkcyjne:

Pszczoly nie widzą czerwieni:

.....

Byki nie rozróżniają kolorów.

.....

16. Wynotuj z tekstu po jednym wyrazie stanowiącym przykład:

a) pisowni „rz” po spółgłosce:

b) odstępstwa od tej reguły:

c) „rz” wymiennego:

17. Podkreśl wyrazy, których pisowni nie da się wyjaśnić wymianą głoski:

błahy, huk, druh, czyha

również, żółty, żółw, kolorów, powodów, stół

zaba, uważać, żal, potężny

18. Uzupełnij brakującą cząstkę „by”, stosując pisownię łączną lub rozdzielną:

Trzeba..... pomyśleć już dziś o wakacjach. Dobrze było..... zarobić jeszcze trochę pieniędzy. Warto..... także pogadać z przyjaciółmi.

Wspólne plany miały..... większe szanse realizacji. A może włączyli..... się w przygotowania rodzice?

PUNKTACJA

Nr zadania Poziom wymagaò			Suma pkt.
I	1	P	4
	2	P	2
	3	P	3
	4	PP	2
	5	PP	2
	6	PP	4
II	7	P	5
	8	PP	6
	9	P	5
III	10	PP	5
	11	P	3
	12	P	1
	13	P	2
	14	P	3
	15	PP	2
	16	P	3
	17	P	3
	18	PP	5
	19		20
razem			79 pkt.

ocena mierna: 34-47 pkt.

ocena dostateczna: 48-58 pkt.

ocena dobra: 59-68 pkt.

ocena bardzo dobra: 69-77 pkt.

ocena celuj¹ca: 78-79 pkt.